

Dolambaçta Kayıp Giderken

Rasim ÖZDENÖREN

Yosun bağlamış granitler...

Kurşuni renklerin boğduğu soğuk, yosunlu yüzeyler...

Orada, herhangi bir yere ve herhangi bir şeye tutunma imkânı olmadan yürüme zorunda kalıyordu. Biri zorbalık mı yapıyordu ona?

Bunu düşünmek istemedi.

Şimdi düşüneneceği, akıl yoracağı, akla takılı kalacak tek şey, bu zorunlu durumun altından nasıl kalkacağıydı.

Kayan, kaypak taşların keskin yüzeyine nasıl tutunabilirdi, tutunabilir miydi?

Bir yere el atmak gerekiyordu. Bir yere elini değdirmeliydi. Bir yere tutunmalıydı.

Elini attı. Orada bir şey vardı: tutunması gereken bir el... Ele benzeyen bir çelik parçası ya da et...

Elini attı ve o el orada kıpırdanmaya başladı...

İkinci bir hamleyi denedi. Can havliyle...

Tam tutmak üzereydi, el kara bir ışık hâlinde elinin altından kaydı.

Yakalama imkânı ortadan kalkmışken el, orada, canlı bir cankurtaran hâlinde yeniden belirdi...

Onu tutmak üzere bir hamle daha yaptı. Hamle yapan o değildi, eli -artık kendinin olduğundan kuşkulanmaya başladığı el- onun isteminden bağımsız olarak hamle yapıyor ve orada kendine davetiye çıkarmış olan saydam ve yok hâline gelmiş olan ele uzanıyor...

Granitlerin yüzü sert ve soğuk. Yosunlar kaygan ve soğuk...

Birden ayağının altındaki boşluğun bir uçurum olabileceği düşüncesi yüreğinin tam da orta yerine bir mızrak gibi saplandı.

Bundan sonra artık aşağıya bakamadı. Bundan sonra ayağına bakamadı. Bundan sonra artık hiçbir yere bakamadı.

Kapalı odalar. Gizli odalar.

Gizli odaların giriş yeri yoktu. Kapalı odaların çıkışı yoktu. Oralara yalnızca girilirdi. Oralardan yalnızca çıkılırdı. Oralarda yalnızca Bach dinlenirdi. Johann Sebastian Bach... Bach bir ses miydi?

Ayağının altından kayan granit yosunları üzerindeki el -o kara şey- her seferinde bir adım öteye kaçıyor ve saydam ve olmayan bir cisim hâlinde elinin altından kayıp gidiyordu. Altı cihetin bulunduğu noktanın sonsuzluğuna doğru uzanırken ayakları yosun üzerinde kaymaya devam ediyordu. Mekânın ve zamanın olmadığı o kör odaya, olmayan evrensel odaya doğru sürükleniyordu: altı cihetin bulunduğu noktaya...

Onun duymak istediği şeyleri biliyordu. Onları telaffuz etmeye gücü yetmiyordu. Yosun tutmuş granitlerin üstünden baş aşağı kaymayı sürdürüyordu. Yüzüne baktığında ışıldayan gülümsemesini aklında tutmaya çalışıyor, ama olmuyordu. Bir türlü barışı gerçekleştiriyordu. Ne yapmıştı? Tanrım! Onun seksen türlü duruşunu anımsamaya çalışıyordu. Önlerinde yapma çiçekler dururken birbirini değil de bir başkasını dinlemiş gibi duran hâlleri gözünün önüne geliyordu. O anda bile ona özlem duyduğunu biliyordu. “Yapma!” diyen fısıltıyı yoksa kendi mi uydurdu? Karabasanların ortasından bir karayel gibi geçen kendi miydi, o muydu? Onu yalan söylemediğine inanıramıyordu. Aynı kelime, aynı fısıltı gırtlakını zorladı: “Yapma!”

Tahta köprünün üstünde yürürlerken kadın ayağını incittiğinde çocuk gibi ağladı. Bir eliyle köprünün ahşap tırabzanını tutuyor, öteki eliyle iskarpininden çıkardığı ayak parmağını ovuşturuyor ve ağlıyordu. “Ah, canım” diye seslenmek istedi, yapamadı.

- Sana aylardır söylemek istediğim...
- Yalan söyleme, inanmıyorum sana...
- Şurada oturalım biraz...
- Ben oturmak istemiyorum...

Her şeyi göze alıp elinde tuttuğu iskarpinini ayağına giydirdi.

Neden sonra kafeteryanın buğulu camlarından dışarıya bakmaya başladılar. Camın arkasında yemyeşil, henüz yapraklarının üstündeki buz tutmuş karları erimemiş olan çam ağaçlarına bakıyorlardı.

- Ben annemi arayacağım, dedi kadın.

— Elbette.

— Bana yaptıklarını anlatacağım...

— Sana yaptıklarımı mı?

Yosun tutmuş granitlerin üstünden kaymaya başladı ayakları bir daha. Her şey baş aşağı gidiyordu. Teknede balık tutarken ne güzel eğlenmişlerdi. O, bunları çabucak unutuyordu. Ona yalan söylediğini düşünüyor, bir tek bunu aklında tutmaya çalışıyordu.

— Anne... Biz... Ben hemen sana gelmek istiyorum... Sıkıldım ben...

Bu oyunu kaç kez oynadı. Bu oyunu oynamayı seviyor. Telefonda karşısına çıkan birine anne diyor. Anne, ben Nurlan, buralarda sıkıldım. Sana gelmek istiyorum. İstersen sen akşam bana gel. Bu akşam dönüyoruz. Yani dönüyorum. Sen orda kal. Tamam, istediklerini aldım. Başka bir şey var mıydı? Aa, elbet... Dönüşte birlikte çıkarız...

Kadının telefon tutan elini kavradı:

— Ne demek istiyorsun sen?

— Duydun işte...

— Bir yere gitmeyeceksin!

— Ben geri dönüyorum. Ne hâlin varsa gör!

— Nurlan, bak!

— Böyle bağırp durma.

Ordan oraya gezip duruyorlardı. Para sorunu kadını ilgilendirmiyordu. Kocasının parası olup olmadığını sormuyordu. Kocasının parasız oluşunu biliyordu. Ama bu, onun sorunuydu. O, başka bir şey istiyordu. Bunu kimi zaman doğrudan kocasına açıklamaya çalışıyor, fakat bir türlü berrak bir cümle hâlinde ortaya koyamıyordu. Ordan oraya gezinip duruyorlardı bu yüzden. Kocasını küçüksüyordu.

— Beni dibe vurdurdun.

— Nurlan!

Kadın adamın gözlerinin içine baktı. *Acı çektiğimi bilmiyor, bilmek istemiyor.*

— Bana acı vermekten zevk almaya başladın.

— Sayıklıyorsun sen...

— İtiraf et, korkma.

— Bak seni nereye götüreceğim!

Ulu bir sessizliğin içinden geçtiler. Saklı kentler değil, saklanmış kentlerin ortasından, pencereleri kapkara bir hüzne bakıyormuş gibi duran, duvarsız evlerin olduğu yerlerden geçtiler. Bir yerlerde ölmüş bir deniz duruyordu. Ölmüş denizin yosun tutmuş yüzeyine baktılar. Ölmüş denizin dalgaları dans etmiyordu. Ölmüş deniz kapkara bir yüzeyden ibaret, arabanın farları boyunca uzanıp gidiyordu. Nurlan şimdi ölmüş denizin yüzeyine yapışıp kalmıştı: *Bu benim acım. Bu acının paylaşılması yoktur. Onun beni paylaşması ona acı vermiyor. Buna belki sevinmem gerekir. Bilmiyorum. Bunu nasıl anlayacağımı bilmiyorum. Ona küserek nereye varırım? Bir yere varmak istiyorum mu? Bu böyle: burası duvarları olmayan, penceresi olmayan ayrı bir dünyanın ayrı bir yurdu, benim yurdum. Buraya birilerinin girmeyi başaracağını düşünmüyorum. Kimse girmesin buraya. Ziyaretçisi olmayan bir yurt burası, benim yurdum: duvarsız, boyasız, kapısız, her yana açık, gene de kimsenin oraya girmesine izin verilmeyen bir yurt... Hah, şimdi beni onunla karşı karşıya getirecek. Onu bilirim ben. Asla görmek istemediğim o kadının yanında kocamın metresi mi olacağım şimdi? Düne kadar böyle bir şeyi işitsem çıldırırdım, a'ha çıldırıyorum.*

Karaçalılıkların arasından geçtiler. Arabanın farı fazla uzağa düşmüyordu. Farın ötesinde kalan uzam yorgun, ağdalı bir deniz hâlinde ırgalanıyordu. *Buralarda bombalar patlamıştır. Bir kadın sanal bir merdivenin basamaklarında sızıp kalmıştır: üstü başı kan içinde, belki de doğuracak bir yer bulamadığı için kentin kuytularında bir yerde kendi kendine doğurmaya çabalamıştır... ama bebeği nerde, kana bulanmış bacaklarından akan kan basamakları boyamış, kendi de elleri karnının üstünde oraya upuzun yığılıp kalmıştır. Böyle bir tayfın ortasından geçiyorlar ya da duruyorlar. Başka kadınlar, başka erkekler, hepsi basamaklara yığılıp kalmışlar. Aynı basamaklarda itişip kakışan kalabalıklar, düşen bir kadın, onu yakalamaya çalışan korumalar, korumalardan biri basamakların demir korkuluğuna tutunmaya çalışıyor, az sonra barsakları dökülecek, ayağı kayan kadın onu görmüyor, birileri onu yakalamaya çalışıyor...*

Adam, elleri direksiyonda, başını çevirmeden, ama yandan göz ucuyla kadına bakmaya çalışarak:

— Acıkmışındır, dedi.

— Acıkmadım, yemek istemiyorum, dedi kadın haşin bir sesle.

— Seni bir yere götüreceğim.

— Götüreceğin yeri biliyorum ben.

— Hayır, tahmin ettiğin yer değil.

— Onunla gitmişindir, onu götürdüğün yer olmalı...

— Yemin ederim seveceksin onu ...

— Bana ondan bahsetme.

— Nurlan, bak ...

— Bir kelime daha söylersen ...

Adamın direksiyonu tutan elini tuttu:

— Kendimi dışarı atarım ...

— Ah, bilmiyorsun, yemin ederim ...

— İki de birde yemin ederim deyip durma. Seninle gelmek istemiyorum ben. Ben ineyeğim. Kurt kapsın beni. Çakallar yesin ...

— Bu hırçınlığın yok mu, biliyor musun asıl bu hırçınlığını seviyorum ben senin ...

Kadın dudaklarını kemirdi:

— Salak, diye fısıldadı.

Adam parmaklarını radyoya götürdü. Düğmeyi gelişigüzel çevirdi, her yerden kısık, tanıdık sesler duyuluyordu. Rastgele bir yerde bıraktı düğmeyi, yankılı bir caz müziği işitilmeye başladı hoparlörden. *Bu boğuk, çatallaşmış sesi seviyorum, trompetin çığlığını seviyorum, onun çığlığınca uzanan günlerimiz unutulabiliyor demek ki, ilkin bir küçük apartman dairesinde yaşarken iyiydik, sonra ben o stüdyoyu istedim, orada da güzel günlerimiz geçti, ama bu hep hırçındı, her defasında aşağıdan aldım, suçlamalarına katlandım, onu seviyorum, o anlamasa da, o kendini gündelikçi kadın yerine koyuyor evin içinde, elinde bir bezle mutfakla salon arasında koşuşturuyor, ben de evin bekçi köpeğiyim, o alıştı böyle yaşamaya, benim de alıştığımı düşünmek istiyor, alışılır mı, alışılmalı mı, seyrek de olsa evde parti düzenlediğimiz olurdu, sanırım bir evlilik yıl dönümüydü, karımın eski ahbablarından biri 'size imreniyorum, dedi, bunca yıl kırıp dökmeden yürüttünüz bu evi...' sanırım evliliğinizi demek istemişti, gülümsedim, elimin tersini Nurlan'ın yanağından geçirdim, ikimiz birbirimize bakıp gülümsedik, ahbab da bize bakıp gülümsemeye başladı...*

— Dikkat etsene! diye çığlık atan bir ses ... Nurlan'dı.

— Görüyorum, dedi adam.

— Görmüyorsun, dedi kadın, otobanın korkuluğuna çarpıyordun!

— Neyse, çok bi şey kalmadı, geldik sayılır ...

Otobandan ayrılan ara yola saptılar.

Üniformalı bir teşrifatçı karşıladı onları. Arabanın anahtarını aldı, kapıdan yol gösterdi.

Kalabalık yüksek sesli boğuk mat ışıklarla aydınlatılmış ya da karartılmış bir bakışta tasarımı kavranamayan bir mekândı. Nurlan çevresine bakındı: basık, karanlık, kapalı bir cehennem... Bir cehennem müziği tütüyordu masaların koltukların arasından. Ampuller ışık değil, karşı ışık denebilecek bir karartı püskürtüyordu yüzlere, yüzeyle ve bu yüzden kimsenin yüzü seçilmiyordu. Uzaklarda kubbeler, tonozlar, tüneller: karşı ışıktan oyulmuş karartılar, birbirinin içinden geçip giden insanlar, ellerinde tepsilerini ustaca oraya buraya savuran garsonlar, komiler, “hamfendi ben sizi tanıdım” diyen bir ses yürüdü yanlarından, sesin arkasından baktı, yitmişti, adamını arandı, o da yoktu şimdi yanında, dikilip kalmıştı ortada, bir an çıkıp gitmek istedi, ama ışık oyunları gözünü öylesine kararttı ve yordu ki, birden nevre döndü, nerede olduğunu bilemedi *allahın cezası nerden bulur böyle yerleri, aman tanrım, bayılacağım, cehennem böyle bir yer olmalı bundan daha kötüsü olamaz* ortalıkta öylece kalamışken adamının sesini işitti:

— Gel!

— Hangi cehenneme kayboldun Allah aşkına?

— Burdayım işte, şurada oturacağız.

Onun şurada dediği yerde orta yaşına gelmiş ufak tefek bir kadın oturuyordu. Omuzundaki şalını indirmemişti. Yüzünün çizgileri karşı ışıktaki bile seçilebiliyordu.

— Bu mu o? diye sordu.

Kadın, kımıldamadan onu süzmeye başladı. Bir an göz göze geldiler. Kadının sandalyesinde dimdik oturuyordu. Gözlerinde belirgin bir ifade seçilmiyordu.

— O sendin, öyle mi? diye sordu Nurlan.

— Kimi kastediyorsun, bilmiyorum, dedi kadın.

Adam araya girmek istedi:

— Bak Nurlan, bu ...

— Tanıyorum onu ben, telefonunu mesajlarıyla doldurduğun yaşlı aşüfte...

Kadın birden gülmeye başladı:

— Kuzum sen ne biçim insanlarla düşüp kalkmışsın?

— Ay bayılacağım, dedi Nurlan.

Sarsıldığı açıkça belliydi. Bir sandalyenin arkasına tutunabildi. Adamın yardımıyla sandalyeye çöktü. Öylece kaldı. Ortalığın sesini işitmiyordu.

Kadın önündeki su şişesinden bir bardağa su koydu.

— İç birkaç yudum, dedi.

Ama Nurlan kıpırdamadı. Gözleri yarı kapalıydı. Uykuluyordu.

Kadın adama döndü:

— Kuzum noluyor Allah aşkına?

— Seni tanımasını istemiştin ...

— O beni ne sandı biliyor musun? O beni, hay Allah ...

Sözünü tamamlamadı.

Salonda müziğin sesi birden öyle yüksek bir hacimde ortalığı doldurdu ki, konuşulanlar işitilmiyordu. Nurlan hâlâ oturduğu yerde kıpırdamadan duruyor, olup bitenleri izleyemiyor, dizinin titremesini önlemeye güç yetiremiyor, karşısında oturan ufak tefek kadının gülümseyen yüzünü seçemiyordu. Kadının masadaki kolonyalı mendili adama uzatıp “şununla yüzünü sil” dediğini işittiği de belli olmadı.